

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i ekonomisk historia

INSTITUTIONEN FÖR EKONOMI OCH SAMHÄLLE

Den allmänna studieplanen är fastställd av Handelshögskolans fakultetsstyrelse 2026-03-24.

Utbildningen omfattar 240 högskolepoäng och leder fram till filosofie doktorsexamen. Doktorand som har tagit sin kandidat- eller masterexamen med inriktning mot ekonomi kan välja att benämnas ekonomie doktor istället för filosofie doktor.

Doktorand som har antagits enligt en äldre allmän studieplan kan, om doktoranden så önskar, byta till en senare fastställd allmän studieplan.

1. UTBILDNINGENS MÅL

Utbildningens mål är att ge doktoranden sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna bedriva forskning och bidra till kunskapsutvecklingen inom ekonomisk historia. Doktorsavhandlingen skall ge ett kvalificerat bidrag till kunskapsutveckling och vetenskaplig diskussion inom ämnet. Den forskarstuderande ska som filosofie (ekonomie) doktor kunna ha nytta av sin utbildning inom forsknings-, utvecklings- och utredningsarbete, inom offentlig och privat förvaltning.

För doktorsexamen ska doktoranden:

KUNSKAP OCH FÖRSTÅELSE

- Visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet ekonomisk historia samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet.
- Visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med ekonomisk-historiska metoder i synnerhet.

FÄRDIGHET OCH FÖRMÅGA

- Visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer.
- Visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete.
- Med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen i ämnet ekonomisk historia.
- Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt.
- Visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap.

– Visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

VÄRDERINGSFÖRMÅGA OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT

– Visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar.

– Visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

2. BEHÖRIGHETSKRAV

För att antas till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande uppfyller kriterierna för grundläggande och särskild behörighet enligt Högskoleförordningen, 7 kapitlet.

2.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har

- avlagt en examen på avancerad nivå, eller
- fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
- på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper (HF 7 kap 39§).

2.2. Särskild behörighet

Särskild behörighet till utbildning på forskarnivå i ekonomisk historia har den som har

- fullgjort kursfordringar om minst 90 högskolepoäng inom ekonomisk historia, eller
- fullgjort kursfordringar om minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå inom ekonomisk historia, eller
- på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper (HF 7 kap 40§).

3. ANTAGNING OCH URVAL

Antagning till utbildning på forskarnivå sker i regel genom särskild utlysning. Ansökan ska inges till enheten för ekonomisk historia, vid meddelade tillfällen i enlighet med givna instruktioner. Till ansökan fogas dokumentation av behörighet, självständiga arbeten som visar den sökandes förmåga i övrigt samt en avsiktsförklaring om forskningsområde som den sökande vill inrikta sin forskning på.

Beredning av antagningen till forskarutbildningen sker inom ramen för avdelningens Forskningskommitté som består av seniora forskare med minst docentkompetens samt i antagningsärenden en doktorandrepresentant. Beslut om antagning fattas av prefekten för institutionen Ekonomi och samhälle efter beredning av Forskningskommittén för avdelningen för ekonomisk historia.

Urval bland sökande som uppfyller kraven på grundläggande och särskild behörighet ska göras baserat på deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen (HF 7 kap. 41). De bedömningsgrunder som tillämpas vid urvalet är främst:

- den sökandes analytiska förmåga, styrkt genom vetenskaplig rapport, uppsats, examensarbete eller liknande, men även den sökandes dokumenterade ämneskunskaper och kunskaper i vetenskaplig teori och metod;
- den sökandes avsiktsförklaring om forskningsområde, relaterad till institutionens forskningsprofiler och handledarkompetens;
- den sökandes samarbetsförmåga;
- avdelningens forskningsstrategi och handledarkapacitet inom de sökandes forskningsområden.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte vid urval ge den sökande företräde framför andra sökande (HF 7 kap 41§).

4. UTBILDNINGENS UPPLÄGGNING OCH INNEHÅLL

4.1. Utbildningens uppläggning

Utbildningen för doktorsexamen omfattar 240 högskolepoäng med fördelningen 75 högskolepoäng till en kursdel och 165 högskolepoäng till en avhandlingsdel. Detta kräver normalt studier under åtta terminer på heltid.

Kursläsning och avhandlingsarbete ska bedrivas parallellt, men den forskarstuderande förutsätts företrädesvis läsa forskarkurser i början av utbildningen.

För varje doktorand utses i samband med antagningen till utbildningen på forskarnivå handledare, doktorandexaminator och en individuell studieplan upprättas.

Samtliga kurser ska vara examinerade och godkända före doktorsdisputationen. Kurser motsvarande minst 60 högskolepoäng, vari samtliga obligatoriska kurser måste ingå, ska vara examinerade och godkända före licentiatseminariet.

4.2. Kurser

Kursdelen i utbildningen på forskarnivå utgörs av obligatoriska kurser motsvarande 48 högskolepoäng och valbara kurser motsvarande 27 högskolepoäng.

4.2.1. Obligatoriska kurser, 48 högskolepoäng

De obligatoriska kurserna ska läsas av samtliga forskarstuderande i ekonomisk historia och ge en introduktion till ämnets historia och empiriska bidrag, samt relevanta teoretiska och metodiska ansatser och forskningsdesign inom samhällsvetenskaperna. För doktorsexamen ska minst följande obligatoriska kurser ingå:

1. Introduktion till forskarutbildningen i ekonomisk historia, 7,5 högskolepoäng
2. Vetenskapsteori, forskningsdesign och vetenskapligt skrivande, 15 högskolepoäng
3. Centrala problem i ekonomisk historia, 7,5 högskolepoäng
4. Kvantitativa metoder, 7,5 högskolepoäng
5. Kvalitativa metoder, 7,5 högskolepoäng
6. Introduktion till forskningsetik och god forskningssed, 3 hp

4.2.2. Valbara kurser, 27 högskolepoäng

Varje forskarstuderande i ekonomisk historia ska läsa ett antal valbara kurser på doktorandnivå, som möjliggör för den studerande att bredda och fördjupa sina kunskaper inom ämnet ekonomisk historia, eller metoder som används för forskning i ämnet. Val av kurser sker av forskarstuderande i samråd med handledare och doktorandexaminator. För doktorsexamen kan högskolepedagogiska kurser motsvarande maximalt 7,5 högskolepoäng ingå i doktorsexamen.

4.2.3. Examination

Varje kurs inom utbildningen på forskarnivå innehåller ett kunskapsprov och bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Formerna för kunskapsproven på kursdelen är muntlig och/eller skriftlig examination. Betyg på den enskilda forskarkursen fastställs av en kursexaminator.

4.2.4. Tillgodoräknande

Doktoranden kan ansöka om att få tillgodoräkna sig kurser på forskarutbildningsnivå som tagits vid andra institutioner och lärosäten om examination skett av kursgivaren eller vid avdelningen.

4.3. Vetenskaplig doktorsavhandling

4.3.1. Avhandlingen

Avhandling för doktorsexamen ska utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanställning av minst tre vetenskapliga artiklar/upsatser (sammanläggningsavhandling). I en sammanläggningsavhandling ska de ingående artiklarna/upsatserna föregås av en introduktion som knyter ihop bidragen samt diskuterar och drar slutsatser kring helheten. Monografiavhandlingar ska vara ensamförfattade. I en sammanläggningsavhandling ska introduktionen och minst en artikel/upsats ha doktoranden som ensam författare. Doktorandens insatser i samförfattade artiklar/ uppsatser ska framgå av sammanläggningsavhandlingens introduktion.

Till avhandlingen fogas ett kortfattat engelskspråkigt referat, om avhandlingen är skriven på svenska, och vice versa.

4.3.2. Processen

Följande moment är obligatoriska i forskarutbildningen.

Avhandlingsplan. En första avhandlingsplan ska presenteras senast under utbildningen på forskarnivås andra termin. Avhandlingsplanen ska kortfattat beskriva forskningsuppgiftens förutsättningar och inriktning.

Halvtidsseminarium. När handledarna bedömer att 50 procent av utbildningen på forskarnivå genomförts ska doktoranden presentera ett avhandlingsavsnitt vid Högre Seminariet och ge en lägesrapport för Forskningskommittén. Utifrån doktorandens rapport och avhandlingsavsnitt formulerar Forskningskommittén en rekommendation för det fortsatta avhandlingsarbetet.

Slutseminarium. Den forskarstuderande förutsätts senast under sin sista termin, ca 6 månader före beräknad tidpunkt för disputation, presentera ett utkast på ett samlat avhandlingsmanus vid ett slutseminarium. Vid detta seminarium ska det ske en extern vetenskaplig granskning av avhandlingsmanuset. Utifrån doktorandens manus och seminarieinsatser och den externa granskningen formulerar Forskningskommittén en rekommendation för det fortsatta avhandlingsarbetet.

4.3.3. Disputation och examination

Doktorsavhandlingen ska försvaras muntligen vid en offentlig disputation. Beslut om opponent och ledamöter i betygsnämnden fattas av dekanus vid Handelshögskolan efter beredning vid Institutionen för Ekonomi och Samhälle, i enlighet med Handelshögskolans regler för disputationer.

Färdigställt manus för avhandlingen skickas till betygsnämnden för granskning om de är av uppfattningen att avhandlingsmanuskriptet i befintligt skick förväntas kunna försvaras framgångsrikt vid en disputation.

Efter att utlåtanden inhämtats från betygsnämndens ledamöter beslutas om tid och plats för disputationen av dekanus efter beredning vid Institutionen för Ekonomi och Samhälle. Handelshögskolans regler för disputationer tillämpas vid planering av disputationens genomförande.

Efter genomförd disputation bedömer betygsnämnden som examinator doktorsavhandlingen med något av betygen godkänd eller underkänd. Opponenten har rätt att närvara vid betygsnämndens sammanträde och delta i överläggningarna men inte i besluten. Detsamma gäller handledarna.

4.4.Handledning

Studerande vid utbildningen på forskarnivå har rätt till handledning under hela utbildningstiden (normalt fyra år på heltid). Studierektor för utbildningen på forskarnivå är ansvarig för att den forskarstuderande ges bästa möjliga handledning.

För varje doktorand ska det utses en huvudhandledare och en biträdande handledare. Huvudhandledaren ska i normalfallet vara docent, ha genomgått handledarutbildning och tillhöra samma avdelning som doktoranden. När doktoranden inleder sin utbildning på forskarnivå utses temporära handledare, som ska handleda doktoranden i att arbeta fram en avhandlingsplan. Efter att doktoranden har presenterat sin avhandlingsplan på Högre Seminariet utses handledare för den resterande delen av utbildningen. Studerande som så begär ska få byta handledare.

Handledningen omfattar råd och anvisningar för studier och litteraturval och framför allt för avhandlingsarbetets planering och genomförande. Utöver den personliga handledningen har studierektor för utbildningen på forskarnivå och övriga seniora forskare vid institutionen ett kollektivt ansvar att på bästa sätt bidra till att höja kvalitén på den forskarstuderandes utbildning och avhandling.

4.5. Doktorandexaminator

För varje doktorand utses i samband med antagningen till utbildningen på forskarnivå en doktorandexaminator. Doktorandexaminator ska regelbundet träffa doktoranden för en diskussion om och planering för doktorandens hittillsvarande och framtida progression.

4.6. Individuell studieplan

För varje doktorand ska en individuell studieplan upprättas och fastställas senast två månader efter antagning till utbildning på forskarnivå.

Studieplanen ska fungera som ett styrande instrument för hela utbildningen och säkerställa att utbildningen bedrivs och följs upp på ett effektivt sätt. Ansvar för att göra studieplanen till ett levande dokument i det dagliga arbetet ligger i första hand på handledare och doktorand.

Den individuella studieplanen ska revideras och följas upp minst en gång per år. Upprättande och revidering av den individuella studieplanen ska göras i samråd mellan doktorand, handledare och doktorandexaminator. Revidering ska även ske om så är påkallat med hänsyn

till uppkomna förändringar i den enskilde doktorandens utbildning samt på doktorandens begäran. Individuell studieplan fastställs av prefekt.

Den individuella studieplanen ska upprättas i det universitetsgemensamma systemet för individuell studieplan.

5. EXAMEN

Doktorsexamen i ekonomisk historia uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng inom ekonomisk historia, dvs. fått betyget godkänd på de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling som godkänts av betygsnämnden.

Examensbevis utfärdas efter ansökan av disputanden.

6. ÖVRIGT

Filosofie (ekonomie) licentiatexamen

Den som antagits med doktorsexamen som mål kan avsluta sina studier med licentiatexamen om utbildningen omfattar minst 120 högskolepoäng och i övrigt uppfyller kraven för licentiatexamen. Utbildningen till filosofie licentiatexamen omfattar 120 högskolepoäng med fördelningen 60 högskolepoäng till uppsatsdel och 60 högskolepoäng till kursdel som inkluderar de obligatoriska kurserna.

För licentiatsexamen ska doktoranden:

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet ekonomisk historia, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta, samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.
- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete.
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt.
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.
- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning.

– visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

– visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För licentiatexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

I övrigt gäller tillämpliga delar om doktorsexamen i den allmänna studieplanen samt anvisningar i separat dokument med riktlinjer.